

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1907. Andra Kammaren. N:o 6.

Tisdagen den 29 januari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 22 innevarande januari.

§ 2.

Föredrogos hvar för sig och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts på kammarens bord hvilande propositioner:

angående försäljning till Gottlands soldatmissionssällskap af ett till lotten n:o 1 af Visborgs kungsladugård i Gottlands län hörande område;

angående försäljning af ett till förra militiebostället Forstena n:o 1 i Älfsborgs län hörande område; och

angående försäljning af en till förra regementsfältskärsbostället Stickelösa n:o 1 Kronogård i Jönköpings län hörande lägenhet.

§ 3.

Vidare föredrogos hvar efter annan de å kammarens bord hvilande motionerna; och hänvisades därvid:

herr *G. Thavenius* motion, n:o 46, till statsutskottet;

herr *J. E. Centerwalls m. fl.* motioner, n:is 47 och 48, till statsutskottet;

herr *E. P. W. Röings* motioner, n:is 49 och 50, till bevillningsutskottet;

herr *E. Hammarlunds* motioner, n:o 51 till statsutskottet och n:o 52 till lagutskottet;

herr *K. E. O. Kjellbergs* motion, n:o 53, till tillfälligt utskott;

herr *K. J. Warburgs* motion, n:o 54, till statsutskottet;

herrar *K. J. Warburgs* och *H. G. Hjärnes* motion, n:o 55, till statsutskottet;

herr *E. O. V. Wavrinskys* i Stockholm motioner, n:is 56, 57, 58 och 59, till statsutskottet;

herr *G. Elowsons* motion, n:o 60, till bevillningsutskottet;

herr *O. A. Ericssons* i Ofvanmyra motion, n:o 61, till tillfälligt utskott;

herr *C. Sandquists m. fl.* motion, n:o 62, till statsutskottet;

herr *S. Söderbergs* i Hobbörn motion, n:o 63, till lagutskottet;

herrar *C. R. Johanssons* i Jönköping och *K. H. G. von Schéeles* motion, n:o 64, till statsutskottet;

herr *C. R. Johanssons* i Jönköping motioner, n:o 65 till statsutskottet och n:o 66 till lagutskottet;

herr *I. E. G. Svenssons* i Skyllberg *m fl.* motion, n:o 67, till lagutskottet;

herrar *I. E. G. Svenssons* i Skyllberg och *O. G. Eriksons* i Öfra Odensvi motion, n:o 68, till lagutskottet;

herrar *I. E. G. Svenssons* i Skyllberg och *C. H. P. af Buréns* motion, n:o 69, till bevillningsutskottet;

herr *E. O. Magnussons* i Tumhult motion, n:o 70, till lagutskottet;

herr *N. E. Lindbergs* motion, n:o 71, till statsutskottet;

herr *E. Sundins* motion, n:o 72, till statsutskottet;

herr *J. Bromées* i Billsta motion, n:o 73, till bevillningsutskottet;

herr *H. Anderssons* i Västra Nöbbelöf *m. fl.* motion, n:o 74, till statsutskottet;

herr *G. M. Sandins* motion, n:o 75, till tillfälligt utskott;

herrar *C. J. Berggrens* och *G. M. Sandins* motion, n:o 76, till tillfälligt utskott;

herr *C. J. Berggrens* motion, n:o 77, till lagutskottet;

herr *A. F. Vennerstens m. fl.* motion, n:o 78, till statsutskottet;

herr *C. F. Vahlquists* motion, n:o 79, till statsutskottet;

herr *J. Erlanssons* motion, n:o 80, till lagutskottet;

herr *A. F. Jansons* i Bråten motion, n:o 81, till tillfälligt utskott;

herr *T. Zetterstrands* motion, n:o 82, till statsutskottet;

herr *A. Wiklunds* motion, n:o 83, till lagutskottet;

herr *A. O. Runes* motion, n:o 84, till tillfälligt utskott;

herr *O. Olssons* i See motioner, n:is 85 och 86, till tillfälligt utskott;

herrar *E. D. V. Martins* och *C. A. Lindhagens* motion, n:o 87, till statsutskottet;

herr *E. D. V. Martins m. fl.* motion, n:o 88, till lagutskottet;

herr *J. Widéns* motion, n:o 89, till statsutskottet;

herr *O. N. Olssons* i Heden *m. fl.* motion, n:o 90, till tillfälligt utskott;

herr *P. M. Olssons* i Blädinge motion, n:o 91, till lagutskottet;

herr *E. A. Nilsons* i Örebro *m. fl.* motion, n:o 92, till lagutskottet;

herr *C. Wallis m. fl.* motion, n:o 93, till statsutskottet;

herr *P. O. Lundells* motion, n:o 94, till statsutskottet;

herr *K. Starbäcks* motion, n:o 95, till statsutskottet;

herr *P. Zimdahls* motion, n:o 96, till statsutskottet;

herr *J. P. Jespersons* motioner, n:is 97 och 98 till bevillningsutskottet samt n:is 99 och 100 till lagutskottet;

herrar *C. G. Johanssons* i Aflösa och *C. R. Johanssons* i Jönköping motion, n:o 101, till statsutskottet;

herr *H. Wijks* motion, n:o 102, till lagutskottet;

herr *C. Olssons* i Viken motion, n:o 103, till lagutskottet;

herrar *K. E. von Geijers* och *J. E. Centerwalls* motion, n:o 104, till statsutskottet;

herrar *J. J. Byströms* och *J. M. Juhllins* motion, n:o 105, till statsutskottet;

herr *A. Ahlander's m. fl.* motion, n:o 106, till statsutskottet;

herr *S. T. Palmes* motioner, n:o 107 till statsutskottet och n:o 108 till tillfälligt utskott;

herr *C. J. Öbergs* motion, n:o 109, till statsutskottet;

herr *E. A. Lindblads* motion, n:o 110, till bevillningsutskottet;

herr *J. G. Hazéns m. fl.* motion, n:o 111, till statsutskottet;

herr *A. J. Hagströms* motion, n:o 112, till statsutskottet;

herr *J. A. Jonssons* i Hökhult motioner, n:is 113 och 114 till bevillningsutskottet, n:o 115 till lagutskottet samt n:o 116 till bevillningsutskottet;

herr *A. J. Christiersons m. fl.* motion, n:o 117, till lagutskottet;

herr *A. G. Månssons m. fl.* motion, n:o 118, till bevillningsutskottet;

herr *P. N. Bossons m. fl.* motion, n:o 119, till tillfälligt utskott.

Vid föredragning härpå af herr *C. J. Berggrens* motion, n:o 120, om anslag för utredning angående malmkvantiteten i de för närvarande inmutade järnmalmfyndigheterna i Lappland m. m., begärdes ordet af motionären

Herr Berggren, som yttrade: Då man gjort mig uppmärksam på att min i kammaren väckta motion, n:o 120, innehåller så vidt skilda framställningar, att de ej grundlagsenligt kunna inrymmas i en och samma motion, får jag härmed vördsamt anhålla att få uppdelade berörda motion i tvenne alldeles lika med hufvudmotionen lydande motioner, hvaraf den ena skulle omfatta hela ifrågavarande motion till och med orden: »dels ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag af 25,000 kronor för verkställande af utredning, huru stora malmkvantiteterna kunna vara vid de för närvarande inmutade järnmalmfyndigheterna i Lappland», och den andra, med begagnande af samma motivering, motionens återstående del, som börjar med orden: »dels för sin del besluta, att den föreslagna järnvägen» etc. och slutar med: »som i öfrigt skall gälla för frakt af större partier malm från Kiiruna till Riksgränsen».

Denna herr Berggrens anhållan blef af kammaren bifallen, hvarefter båda ifrågavarande motioner, den förra med bibehållen beteckning af nummer 120 och den senare betecknad med nummer 173, öfverlämnades till statsutskottet.

Vidare hänvisades:

herr *G. A. Ahlstrands* motion, n:o 121, till statsutskottet;

herr *K. V. Rydéns m. fl.* motion, n:o 122, till lagutskottet;

herr *E. Beckmans* i Djursholm *m. fl.* motion, n:o 123, till bevillningsutskottet;

herr *E. Beckmans* i Djursholm *m. fl.* motion, n:o 124, till lagutskottet;

herr *P. Nilssons* i Bonarp motion, n:o 125, till bevillningsutskottet;

herr *K. G. Karlssons* i Göteborg *m. fl.* motion, n:o 126, till statsutskottet;

herr *J. J. Byströms m. fl.* motion, n:o 127, till lagutskottet;

herr *P. Hörnsténs* motioner, n:is 128 och 129, till lagutskottet;

herr *C. J. Ödmans m. fl.* motion, n:o 130, till statsutskottet;

herr *C. J. Ödmans* motion, n:o 131, till statsutskottet;

herr *C. R. Johanssons* i Jönköping *m. fl.* motion, n:o 132, till statsutskottet;

herr *C. R. Johanssons* i Jönköping motion, n:o 133, till statsutskottet;

herr *A. Wiklunds* motion, n:o 134, till statsutskottet;

herr *P. O. Lundells* motion, n:o 135, till lagutskottet;

herr *S. J. Enanders m. fl.* motion, n:o 136, till statsutskottet;

herr *J. M. Juhlins* motion, n:o 137, till statsutskottet;

herr *K. Karlssons* i Mo motion, n:o 138, till tillfälligt utskott;

herr *J. Anderssons* i Baggböle motion, n:o 139, till statsutskottet;

herr *J. G. Petterssons* i Södertälje *m. fl.* motion, n:o 140, till lagutskottet;

herr *P. Zimdahls* motioner, n:o 141 till bevillningsutskottet och n:o 142 till statsutskottet;

herr *G. A. E. Kronlunds m. fl.* motion, n:o 143, till statsutskottet;

herr *O. G. Eriksons* i Öfra Odensvi motion, n:o 144, till lagutskottet;

herr *J. J. Byströms* motion, n:o 145, till lagutskottet.

Härefter föredrogs herr *C. A. Lindhagens* motion, n:o 146, angående några statsätgärder i ändamål att i erforderliga fall förekomma och undanröja enskildes jordmonopol; och lämnades därvid på begäran ordet till motionären

Herr Lindhagen, som anförde: Då det ådragit sig en viss uppmärksamhet, att jag väckt icke mindre än 27 motioner, vill jag anmärka, att det egentligen är 55 § 3 mom. riksdagsordningen, som väckt de många yrkandena. Ty jag har för min del väckt endast fyra. I dessa fyra motioner har jag under vissa hufvudsynpunkter sökt inordna några detaljer, som hänga ihop och som enligt

min uppfattning bort ses enhetligt. Till följd af detta af mig nyss åberopade och enligt min uppfattning mycket osympatiska grundlagsstadgande ha emellertid alla dessa yrkanden måst skingras som agnar för vinden och gå åt olika håll. Följden häraf blir naturligtvis den, att de ledande synpunkter, som jag ville ha anlagt, icke kunna komma till sin rätt, då utskottens olika ledamöter se sakerna på olika sätt. Nu är det klart, att en enskild motionär aldrig i lifvet skulle kunna framställa anspråk på tillsättandet af ett särskildt utskott, hvilket jag tror saken vore bäst betjänad med. Det återstår sålunda för mig intet annat än att göra en vördsam hemställan till ledamöterna i de olika utskott, till hvilka dessa motioner hänvisas, att vara af den godheten att, i den mån de så finna lämpligt, äfven på den detalj, som de fått att behandla, söka anlägga den synpunkt, som framgår af den enhetliga framställning, som motionären sökt gifva sina yrkanden.

Kammaren beslöt att öfverlämna ifrågavarande motion till lagutskottet.

Härefter remitterades herr *C. A. Lindhagens* motioner, n:is 147, 148 och 149 till lagutskottet, n:o 150 till tillfälligt utskott, n:is 151 och 152 till lagutskottet, n:o 153 till statsutskottet, n:is 154, 155 och 156 till lagutskottet, n:o 157 till bevillningsutskottet, n:o 158 till lagutskottet, n:o 159 till statsutskottet, n:is 160, 161 och 162 till tillfälligt utskott samt n:o 163 till statsutskottet.

Efter föredragning härupå af herr *C. A. Lindhagens* motion, n:o 164, om användningen af skogsvårdsafgifter m. m., begärdes ordet af motionären

Herr Lindhagen, som yttrade: Trots all specialisering har det inträffat, att i denna motion behandlas ämnen, som visserligen afse samma sak, men som dock måste gå till olika utskott. Det är nämligen fråga om särskild användning för samma ändamål dels af skogsvårdsafgifterna, dels af det extra anslaget för skogsvårdens befrämjande. Då det förra ämnet hör till lagutskottet och det senare till statsutskottet, ehuru båda böra bedömas ur samma synpunkt, nödgas jag, herr talman, be om kammarens tillstånd att uppdelas denna motion i två, den ena afseende skogsvårdsafgifterna, hvilken således skall gå till lagutskottet, och den andra afseende det andra anslaget, hvilken motion skall gå till statsutskottet.

Herr Lindhagens berörda anhållan bifölls af kammaren; och hänvisades härefter den del af motionen, som afsåg användningen af skogsvårdsafgifter, med bibehållen beteckning af nummer 164 till lagutskottet, hvaremot framställningen, såvidt den rörde höjning af anslaget till skogsodlingens befrämjande, hvarom motion af herr

Lindhagen nu särskildt aflämnades, med nummerbeteckningen 174 hänvisades till statsutskottet.

Slutligen remitterades herr *C. A. Lindhagens* återstående motioner: n:is 165, 166, 167 och 168 till lagutskottet, n:o 169 till tillfälligt utskott, n:o 170 till lagutskottet, n:o 171 till tillfälligt utskott och n:o 172 till bevillningsutskottet.

§ 4.

Föredrogos hvar för sig och lades till handlingarna:

statsutskottets memorial n:o 1, med de till innevarande Riksdag afgifna berättelser dels af fullmäktige i riksgäldskontoret angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning samt dels af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret angående det dem lämnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken, och

bankoutskottets memorial n:o 1, med öfverlämnande af fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet afgifna berättelse.

§ 5.

Herr talmannen yttrade: Jag tillåter mig föreslå, att kammaren ville besluta, att i år liksom vid förra riksdagen skola tillsättas fem tillfälliga utskott, hvar och ett bestående af nio ordinarie ledamöter och fem suppleanter.

Detta förslag bifölls; och beslöt kammaren på herr talmannens förslag tillika att lördagen den 2 nästinstundande februari företaga val af ledamöter och suppleanter i de tillfälliga utskotten.

§ 6.

Härefter tillkännagaf herr talmannen, att han låtit uppgöra förslag till fördelning af de motioner, som hänvisats till behandling af tillfälligt utskott; och var detta förslag, som nu upplästes, så lydande:

Förslag till fördelning af de 29 inom Andra Kammaren väckta motioner, hvilka blifvit hänvisade till behandling af tillfälligt utskott.

Till behandling af ett tillfälligt utskott (n:o 1) torde få öfverlämnas motioner af:

herr *O. W. Redelius*, n:o 23, om skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t måtte förordna, det alla lediga prästerliga tjänster skola förses med ordinarie innehafvare;

herr *C. Sandquist*, n:o 35, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ordningsstadga för rikets landsbygdkommuner;

herr *P. Pehrsson* i Österby, n:o 44, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående inrättande af en statens arbetsförmedlingsanstalt till tjänst för utomlands bosatta svenskar;

herr *O. A. Ericsson* i Ofvanmyra, n:o 61, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser i fråga om öfverlämnande af arkivhandlingar till landsarkiven.

herr *G. M. Sandin*, n:o 75, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändring af jaktstadgan; och

herr *C. A. Lindhagen*, n:o 171, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående undervisning i skogsvård vid rikets folkskolor och allmänna läroverk.

Till ett annat tillfälligt utskott (n:o 2) torde få hänvisas motioner af:

herr *J. Larsson* i Presstorp, n:o 25, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående bestämmelser i syfte, att för försäljning af preserveerade ägg skola gälla samma föreskrifter som för försäljning af margarin;

herr *S. H. Kvarnzelius*, n:o 27, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning rörande möjligheten att fullständigt frigöra staten, kommunerna, landstingen och hushållningssällskapen från deras ekonomiska beroende af från rusdryckshandteringen härflytande medel;

herr *K. E. O. Kjellberg*, n:o 53, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående anordnandet af apoteksväsendet efter utgången af år 1920;

herrar *C. J. Berggren* och *G. M. Sandin*, n:o 76, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående statsunderstöd för beredande af läkarevård åt mindre bemedlade personer å landsbygden;

herr *O. Olsson* i See, n:o 85, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående statistiska uppgifter rörande alkoholens verkningar; och

herr *S. T. Palme*, n:o 108, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning om och i hvad mån läkare må såsom straffpåföljd kunna fräntagas rätten att utöfva läkareverksamhet m. m.

Till ett tredje tillfälligt utskott (n:o 3) torde få öfverlämnas motioner af:

herr *S. Nordström*, n:o 26, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående fraktsatserna för transport af järnmalm å järnvägen Luleå—Riksgränsen m. m.;

herr *F. W. Thorsson*, n:o 31, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning i syfte, att vid inträffad järnvägsolycka under-

sökningen om olyckans orsak alltid måtte verkställas genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m.;

densamme, n:o 32, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående föreskrift därom, att å hvarje lokomotiv skall, då det framföres å järnvägslinje, finnas själfregistrerande hastighetsmätare; och

herr *O. Olsson* i See, n:o 86, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående beredande af lättnader i fråga om aflämnande af gods vid anhaltstationer och sidospår å statens järnvägar.

Till ett fjärde tillfälligt utskott (n:o 4) torde få öfverlämnas motioner af:

friherre *A. T. Adelsvärd*, n:o 45, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående en grufveologisk undersökning rörande inom landet befintliga fyndigheter af malm och stenkol m. m.;

herr *A. F. Janson* i Bråten, n:o 81, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående styckning och försäljning af kronojord till egna-hemstomter;

herr *C. A. Lindhagen*, n:o 150, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning och beskrifning öfver enskilde och kommuner tillhöriga, mera betydande vattenfall i landet m. m.;

densamme, n:o 160, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående inställande af den beslutade försäljningen af Huitfeldtska stipendie-inrättningens skärgårdslägenheter m. m.;

densamme, n:o 161, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående vissa statsåtgärder för att understödja landtbefolkningen i dess själfverksamhet för vinnande af ekonomiskt oberoende;

densamme, n:o 162, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående inrättande af lokala representationer för jordbruket; och

densamme, n:o 169, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående beskattnings- eller andra åtgärder i syfte, att ägare af kalmark eller annan ödelagd skogsbördig mark må föranledas till åtgärder, hvarigenom marken kan småningom komma i växtligt skick.

Slutligen torde till ett femte tillfälligt utskott (n:o 5) få öfverlämnas motioner af:

herr *C. A. Danielsson*, n:o 22, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändring i förordningen om expeditionslösen;

herr *C. J. Ödman*, n:o 42, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ändrade bestämmelser rörande förvaring af eldfarliga oljor;

herr *A. O. Rune*, n:o 84, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående inrättande af en allmän länekassa för rikets kommuner;

herr *O. N. Olsson* i Heden *m. fl.*, n:o 90, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående ersättning åt vissa ledamöter af inskrifningsnämnd och inskrifningsrevision;

herr *P. N. Bosson m. fl.*, n:o 119, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående olycksfallsförsäkring af värnpliktige; och

herr *K. Karlsson* i Mo, n:o 138, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående nedsättning i afgiften för växelprotest.

Förslaget blef af kammaren godkänt.

§ 7.

Upplästes följande till kammaren inkomna skrifvelse:

Till svenska Riksdagens Andra Kammare.

Två århundraden hafva instundande vår förflutit, sedan Carl von Linné, Uppsala universitets mest frejdade vetenskapsman, föddes.

Detta för såväl universitetet som fosterlandet i dess helhet betydelsefulla minne ärnar Uppsala universitet den 23 och 24 maj detta år högtidlighålla genom firandet af en akademisk fest, för hvilken universitetet, med tanke på all den välvilja, som från svenska Riksdagens sida i så rikt mått kommit universitetet till del, tror sig kunna räkna på Edert välvilliga deltagande. Uppsala universitet vill därför vördsamt inbjuda Riksdagens Andra Kammare att genom några sina ledamöter öfvervara de högtidligheter, med hvilka universitetet skall söka på värdigt sätt hugfästa den store forskarens minne.

Uppsala den 21 januari 1907.

På större akademiska konsistoriets vägnar:

Henrik Schück.

Johan v. Bahr.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr vice talmannen, som yttrade: Herr talman! I anslutning till den nu upplästa skrifvelsen tillåter jag mig hemställa, att kammaren ville besluta att utse trenne af kammarens ledamöter jämte talmannen och vice talmannen till representanter vid ifrågasvarande tillfälle och att därjämte äfven utse tvenne suppleanter bland kammarens ledamöter.

Kammaren biföll denna hemställan.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Herr *E. L. Cumitz* aflemnade en motion, n:o 175, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om nyttjanderätt till fast egendom m. m.

Denna motion bordlades på begäran.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>C. R. Johansson</i> i Jönköping under 3 dagar fr. o. m. d. 30 januari,				
» <i>K. G. Karlsson</i> i Göteborg	»	2	»	» 30 »
» <i>J. M. Juhlin</i>	»	2	»	» 30 »
» <i>J. Widén</i>	»	4	»	» 30 »
» <i>J. A. U. Fornander</i>	»	6	»	» 4 februari, och
» <i>H. Wijk</i>	»	3	»	» 30 januari.

Kammarens ledamöter åtskildes härupå kl. 3,39 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.